

حقوق چاپ، تأليف و کارهای هنری

حقوق چاپ، تأليف و کارهای هنری

س ۱۳۳۶. تجدید چاپ کتاب ها و مقاله هایی که از خارج وارد شده و یا در داخل جمهوری اسلامی چاپ می شوند، بدون اجازه ناشران آن ها چه حکمی دارد؟

ج. مسئله تجدید چاپ کتاب هایی که در خارج از جمهوری اسلامی منتشر شده اند و یا تصویربرداری به طریق افست از آن ها،تابع قراردادهایی است که راجع به آن ها بین جمهوری اسلامی ایران و آن دولت ها منعقد گشته است. و اماً کتاب هایی که در داخل چاپ می شوند، احوط این است که حق ناشر با کسب اجازه از او نسبت به تکرار و تجدید چاپ کتاب رعایت شود.

س ۱۳۳۷. آیا جایز است مؤلفان و مترجمان و صاحبان آثار هنری مبلغی را در برابر زحماتشان و یا به عنوان حق تأليف در مقابل تلاش و وقت و مالی که برای انجام آن کار صرف کرده اند، تقاضا نمایند؟

ج. آنان حق دارند در برابر واگذاری نسخه اول یا اصلی اثر علمی و هنری خود به ناشر، از وی هر مبلغی می خواهند، دریافت نمایند.

س ۱۳۳۸. اگر مؤلف یا مترجم یا هنرمند در برابر چاپ اول اثر خود مبلغی را دریافت کند و در عین حال برای خود حق را نسبت به چاپ های بعدی شرط کند، آیا می تواند در چاپ های بعدی حق خود را از ناشر مطالبه نماید؟ دریافت این مبلغ چه حکمی دارد؟

ج. در صورتی که در ضمن قرارداد منعقده برای تحويل نسخه اول، دریافت مبلغی را در چاپ های بعدی شرط کرده باشد یا قانون آن را اقتضا کند، گرفتن آن مبلغ اشکال ندارد و بر ناشر عمل به شرط واجب است.

س ۱۳۳۹. اگر مصنف و مؤلف در اجازه چاپ اول چیزی در مورد چاپ های بعدی ذکر نکرده باشند، آیا جایز است ناشر بدون کسب اجازه مجدد و پرداخت مبلغی به آنان مبادرت به تجدید چاپ نماید؟

ج. اگر قراردادی که در مورد اجازه چاپ بین آنان منعقد شده، فقط راجع به چاپ اول باشد، احوط این است که حق مؤلف رعایت شود و برای چاپ های بعدی هم از او اجازه گرفته شود.

س ۱۳۴۰. در صورتی که مصنف به علت سفر یا فوت و مانند آن غایب شود درباره تجدید چاپ از چه کسی باید کسب اجازه شود و چه کسی باید پول را دریافت کند؟

ج. در این مورد بنابر احتیاط باید به وکیل مصطفی یا ولیٰ شرعی او و یا در صورت فوت به وارث او مراجعه شود.

س ۱۳۴۱. آیا چاپ کتاب بدون اجازه صاحب آن و با وجود عبارت «حقوق چاپ برای مؤلف محفوظ است»، جایز است؟

ج. احوط این است که حقوق مؤلف و ناشر با کسب اجازه از آنان برای تجدید چاپ، رعایت شود. البته در مواردی که قانونی وجود دارد باید رعایت شود این امر در مسائل بعدی نیز باید مراعات گردد.

س ۱۳۴۲. بر روی بعضی از نوارهای قرآن و تواشیح عبارت «حقوق تکثیر محفوظ است» نوشته شده، آیا در این صورت جایز است آن ها را تکثیر نموده و در اختیار دیگران قرار داد؟

ج. احوط این است که از ناشر اصلی برای تکثیر نوارها و نسخه برداری از آن ها اجازه گرفته شود.

س ۱۳۴۳. آیا نسخه برداری از نوارهای کامپیووتری (Disk) جایز است؟ و بر فرض حرمت، آیا این حکم مختص نوارهایی است که در ایران تدوین شده اند یا شامل نوارهای بیگانه هم می شود؟ و با علم به این که بعضی از دیسک های کامپیووتری با توجه به اهمیت محتوای آن ها، بسیار گران بها هستند؟

ج. احوط این است که در نسخه برداری و تکثیر نوارهای کامپیووتری که در داخل تولید شده است، حقوق صاحبانشان از طریق کسب اجازه از آنان رعایت شود و در مورد خارج کشور، تابع قرارداد است.

س ۱۳۴۴. آیا عناوین و نام های تجاری فروشگاه ها و شرکت ها مختص مالکان آن هاست به طوری که دیگران حق نامگذاری فروشگاه ها و شرکت های خود را به آن نام ها ندارند؟ به عنوان مثال فردی فروشگاهی به نام خانوادگی اش دارد آیا فرد دیگری از همان خانواده حق دارد فروشگاه خود را به آن اسم نامگذاری کند؟ و آیا فردی از خانواده های دیگر حق نامگذاری فروشگاه خود به آن اسم را دارد؟

ج. اگر نامهای تجاری فروشگاه ها و شرکتها از طرف دولت براساس قوانین جاری کشور به کسی اعطاء شود که زودتر از دیگران درخواست رسمی خود را در این مورد به دولت داده و آن نام به اسم او در پرونده های دولتی ثبت شود، در این صورت اقتباس و استفاده از آن نام توسط دیگران بدون اجازه کسی که نام مذکور به این اسما و برای فروشگاه یا شرکت او ثبت شده جایز نیست و در این حکم فرقی نمی کند که آن افراد از خانواده صاحب آن نام باشند یا خیر و اگر به صورت مذکور نباشد استفاده دیگران از این نامها و عناوین اشکال ندارد.

س ۱۳۴۵. بعضی از اشخاص به مغازه هایی که فتوکپی و زیراکس از اوراق و کتاب هایی گیرند مراجعه کرده و درخواست تصویر برداری از آن ها را می نمایند و صاحب مغازه که از مؤمنین است تشخیص می دهد که کتاب یا اوراق و یا مجله فوق برای همه مؤمنین سودمند می باشد آیا جایز است بدون اجازه صاحب کتاب از آن ها تصویر برداری کند و آیا اگر بداند که صاحب کتاب راضی به این کار نیست در حکم تفاوتی بوجود می آید؟

ج. احوط این است که شخص بدون اجازه صاحب آن اوراق و کتاب ها مبادرت به تصویر برداری

نکند.

س ۱۳۴۶. بعضی از مؤمنین نوارهای ویدئویی را از ویدئو کلوب‌ها اجاره کرده و در صورتی که کاملاً مورد پسند آنان باشد، به این دلیل که حقوق چاپ نزد بسیاری از علمای غیرمحفوظ است، بدون کسب اجازه از صاحب مغازه مبادرت به ضبط و تکثیر آن می‌کنند، آیا این کار جایز است؟ و بر فرض عدم جواز، اگر فردی اقدام به ضبط یا تکثیر آن نماید، آیا باید آن صاحب مغازه را از کار خود مطلع نماید یا این که پاک کردن محتوای نوار تکثیر شده کافی است؟

ج. احوط ترک نسخه برداری از نوار بدون اجازه صاحب آن است، ولی اگر بدون اجازه مبادرت به این کار کرد، محو کردن محتوای نوار کافی است.